

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETMENLERİN HİZMET İÇİ EĞİTİM GEREKSİNİMİ

Yrd.Doç.Dr. Mualla Bilgin AKSU*

Giriş

Endüstrinin tüm alanlarında hızlı bir değişim yaşanmakta ve öğretmen, gerek alan gerekse öğretmenlik meslek bilgisi konularında daha iyi yetişmeye gereksinim duymaktadır. Beş pn yılda bir, her alan, konusunda bir evrim geçirmektedir. Bu nedenle, mesleki / teknik öğretmenler hem teknolojik değişim hem de sosyal ve kültürel evrim konularında becerilerini sürekli olarak geliştirmeli ve bu değişimi sınıflarına yansıtabilmelidirler. Özellikle meslek, öğretim ve sosyopolitik görüş açılardan öğretmenlerin daha ileri düzeyde eğitilmeleri gerekli görölmektedir (VVeete, 1986).

Niçin Hizmet içi Eğitim

Massachusetts'te meslek öğretmenlerinin eğitimine ilişkin mevcut sistem, geçici olarak kabul edilmiş öğretmenlerin sınıftaki gereksinimlerini karşılamaktan uzaktır. Meslek öğretmenleri için eyalet kolejleri tarafından yürütölen öğretmen eğitimi programları, hizmet öncesi geleneksel bir lisans modeline dayanmaktadır. Bununla birlikte Massachusetts'te meslek öğretmenleri, atölye veya sınıfa girmeden önce herhangi bir öğretmen eğitiminden geçmeksizin atanabilmekte ve çoğu kez öğretim de yapabilmektedirler. Sınıfta halen öğretmenlik yapan tam gün görevli yetişkin öğrenciler olarak belirli bir süreyle kabul edilmiş öğretmenler, daha çok hizmet içi modeline dayalı bir öğretmen yetiştirme programına gereksinim duyacaklardır.

Bu kimselerin, sınıflarında uygulayabilecekleri pratik yeterlikleri kazanmaları gereklidir (Learninig Teaching Trade, 1981).

Ayrıca, meslek öğretmenlerinin hizmet içi gereksinimleri aşağıdaki mzd ddeler çerçevesinde gözden geçirilebilir (Stine, 1986, ss. 37-38):

- * Öğrencileri çekmek ve okulda tutmak. Bu amaçla meslek öğretmeni, ilk günden itibaren yaşam boyu eğitimin önemi konusunda olumlu ve içten bir inanca sahip olmalıdır.

*Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Faköltesi Öğretim Üyesi

- * Kamu görevlilerini ikna etme sanatı. Görevliler yanlış bilgilendirilmiş olabilir. Bu nedenle meslek öğretmenleri, yanlış bilgiye karşı koymak için kamu görevlilerini eğitmeyi ve onların mesleki eğitime makul desteklerini sağlamayı öğrenmelidir.
- * Yöneticilere programlarının propagandasını yapmak. Öğretmenler, mesleki öğrenci örgütlerinin öğrencilerin iletişim becerilerini nasıl artıracığı ve sınıfetkinliklerinin ayrılmaz bir parçası haline nasıl getirileceğı gibi ayrıntılı ve tutarlı bilgiyle de donatılmalıdır.
- * Meslek öğretmenleri, ana babalarla iletişim kurarak onların konferanslara katılımlarını sağlamalı ve ürünlerini daha iler. pazarlamayı öğrenmelidirler. Pazarlama bir bütün olarak topluma da yaygınlaştırılmalıdır.
- * Öğretmen eğitimi kurumlarında, belirli alanlarda tüm öğretmenlerin matematik ve fen gerekliliklerini karşılayabilecek ders planı ve içeriklerini hazırlamalarına yardımcı olmak amacıyla hizmet içi eğitim verilmelidir.

Meslek eğitimine nitelikli bir hazırlık yaşamsal bir ulusal gereksinim olarak kalacaktır. Bu nedenle, mesleki öğretim görevine zeki ve yüksek nitelikli kimselerin daha fazla girmeleri için bu kurumlarda olanaklar yaratılmalıdır (Guilinger, 1987,s. 11).

Ryans'm 1960 yılında yaptığı bir araştırmada, başarılı öğretmenlerin özellikleri arasında üstün entellektüel yetenekler, iyi bir heyecansal düzen ve çocuk sevgisinin bulunduğu saptanmıştır (Hughes, 1986). Öğretmenlerin seçimi ve hazırlanması çok önemli ise de, onların güncel teknolojiyi yakalamaları da gerekmektedir. Bu süreç dört aşamadan oluşur: Gereksinimleri tanıma, bir eylem planı geliştirme, eylem planını uygulama ve planı değerlendirme (McElroy 1986). Bu, değişimi gerektirir ve Guskey (1985), öğretmen değişimi için yeni bir model oluşturmuştur. Model, personel geliştirme ile başlatılmış, bunu şu üç alandaki değişim izlemiştir: Öğretmenin sınıftaki uygulamalarında değişme, öğrencilerin öğrenme sonuçlarında değişme, öğretmenin inanç ve tutumlarında değişme. Guskey, yeni modeline dayalı olarak aşağıdaki ilkeleri belirlemiştir:

- * Değişim, öğretmenler için yavaş, güç ve tedrici bir süreçtir.
- * Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme sonuçları konusunda düzenli dönüt almayı gereksinirler.
- * ilk eğitimden sonra sürekli destek ve izleme gereklidir.

ABD'de birçok eyalet, öğretmenlerin bilgilerini yenilemek için aşağıdaki yaklaşımları kullanmaktadır (McElroy, 1986):

- * İş deneyimi uygulaması
- * Üniversite ve yükseköğretim kursları
- * Çalışma grupları (workshops), konferans ve seminerler
- * Endüstri gözlemleri
- * Eğitim ve endüstri personel değişimi
- * Yarım gün istihdam

Zellner ve Parrish (1986), mesleki öğretmen eğitiminde karşılaşılan kritik sorunları araştırmış ve aşağıdaki bulguları elde etmişlerdir:

- * Yüksek düzeyde yeterli ve bağlı kişileri mesleğe alma;
- * Tüm mesleki öğretmenleri mevcut teknolojiye uygun hale getirme;
- * Öğretimi daha etkili kılacak yollar bulma;
- * Mesleki eğitimdeki yöneticileri yetiştirme ve niteliğini yükseltme;
- * Mesleki öğretmen eğitimcilerini yeni öğretim teknolojilerini kullanabilir hale getirme.

Amerikan eğitimi, eğitim kurumlarının yönetiminde önemli ölçüde yerleşme deneyimine sahiptir. Yöneticiler ve öğretmenler, ana babalar ve diğer ilgililerle (okul kurulları, işverenler, mülge personeli gibi) daha yakın çalışmaktadırlar. Öğretim, geçmiştekenden daha karmaşık ve farklıdır. Öğretmenler, öğrencileri ve toplumla daha ilgili olmaya, daha sık olarak değerlendirilmeye ve programa yeniden uyum için büyük sorumluluklar almaya gereksinim duyacaklardır (Pratzner, 1988)

Sonuç

Türkiye ve Amerika Birleşik Devletlerinde mesleki / teknik öğretmenlerin yetişme ve istihdam koşulları farklı olmakla birlikte, sorunlar ve hizmet içi eğitim gereksiniminde benzerlikler görülmektedir. Özellikle bazı alanlarda teknik eğitim fakültesi mezunları dışında yapılan öğretmen atamaları, bu gereksinimi daha da artırmaktadır. Bu nedenle, gerek Milli Eğitim Bakanlığı gerekse üniversiteler, mesleki ve teknik öğretimde görev yapan personelin hizmet içi eğitimine öncelik vermektedirler.

Meslek sayısının giderek çeşitlendiği, bilim ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla ilerlediği günümüzde, öğretmen eğitim daha büyük bir önem kazanmaktadır. Öğretmenlerin hizmet içinde yetiştirilmesinde eğitim fakültelerinin desteğine, eğitim fakültelerinin de hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarının sürekd geliştirilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliğine gereksinimleri olacaktır. YÖK / Dünya Bankası Endüstriyel Eğitim Projesi çerçevesinde 13-14 Şubat 1995 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen seminerde, mevcut işbirliğinin daha da geliştirilmesi konusunda olumlu adımlar atılmıştır. Eğitimle ilgili olan her birey, bu çabaların süreklilik göstermesi ve projelerle sınırlı kalmaması dileğindedir.

KAYNAKÇA

- Guilinger, J. (1987, May). Teacher Preparation and the Profession. **Vocational Education Journal (Special Issue-Preparing Vocational Teachers: New Challenges), 62 (4).**
- Guskey, T.R. (1985, April). Staff Development and Teacher Change. **Educational Leadership, 42 (7).**
- Hughes, R.P. (1986, April). Critique of Conventional Approaches to Vocational Teacher Education Evaluation. Paper Presented at the Symposium "Excellence in Vocational Teacher Education: Evaluation Theory and Practice". American Educational Research Association, San Francisco, April 19, 1986.
- Learning the Teaching Trade: A Study of Vocational Teacher Training in Massachusetts. (1981, Fall). Logos Research Institutes, Inc., Amherst, Massachusetts.
- McElroy, J. (1986, May). Structured Employment Experiences. Paper presented at the C C R V E Symposium, Washington, D.C.. May 22, 1986.
- Pratzner, F. (1988). Vocational Teacher Education: Changes and Challenges. **Journal of Industrial Teacher Education, 26 (1).**
- Stine, M.B. (1986, March). Preservice and Inservice Needs. **Vocational Education Journal, 61 (2).**
- Vveete, H. (1986). Innovations in Teacher Training in the Field of Agriculture in the Federal Republic of Germany. **Studies in Technical and Vocational Education (24), Paris: UNESCO.**
- Zellner, R.D. & L.H. Parrish. (1986, March). Critical Issues in Vocational Teacher Education. **Vocational Education Journal, 61 (2).**